

**DEBRECEN MEGYEI JOGÚ VÁROS
EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYE**

**POSTAKERT UTCAI TAGINTÉZMÉNYÉNEK
SZAKMAI SAJÁTOSÁGAI**

Összeállította: Kovács-Pintye Katalin
Tagintézményvezető

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény általános információi	2
2. Feladatellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Postakert Utcai Tagintézményében	2
2.1. Bölcsődei ellátás	2
2.2. Gyermek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások	2
3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői	3
3.1. Az Intézmény bemutatása	3
3.2. Személyi feltételek	4
3.3. Tárgyi feltételek	4
4. A bölcsődei nevelés-gondozás célja, alapelvei	5
4.1 A család rendszerszemléletű megközelítése	5
4.2 A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása	6
4.3 A családi nevelés elsődleges tisztelete	6
4.4 A kisgyermeki személyiség tisztelete	6
4.5 A kisgyermeknevelők személyiségének meghatározó szerepe	6
4.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése	7
4.7 Fokozatosság	7
4.8 Egyéni bánásmód érvényesítése	7
4.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	7
4.10 Gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	8
5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma	8
5.1 Gyermekkép	8
5.2 Bölcsődei nevelés feladata	8
5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	9
5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	9
5.2.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	9
5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	9
6. Kiemelt szakmai célkitűzések	10
7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása	13
8. A bölcsőde kapcsolatrendszere	14
9. A tájékoztatás helyi módja	14

1. Az intézmény általános információi

1.1. Az intézmény neve:	Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye
1.2. Az intézmény székhelye:	4024 Debrecen, Varga u. 23.
1.3. Működési területe:	Debrecen közigazgatási területén
1.4. Az intézmény Gyvt. szerinti besorolása	Gyermekjóléti alapellátás
1.5. Az intézmény Gyvt. szerinti típusa:	Gyermekek napközbeni ellátása
1.6. A szolgáltató tevékenység formája:	Bölcsőde
1.7. A tagintézmény neve:	DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Postakert Utcai Tagintézmény
1.8. A tagintézmény címe:	4025 Debrecen, Postakert u. 5.
1.9. A tagintézmény elérhetősége:	Tel.: 52/310-661; 30/924-1039, 52/597-086 E-mail: bolcsi04@net-portal.hu
1.10. Férőhely/csoport:	44/4

2. Feladatellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Postakert Utcai Tagintézményében

2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás keretén belül a nevelés és gondozás a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján történik. Mivel a bölcsőde az első intézmény, amellyel a család kapcsolatba kerül, fontos számunkra, hogy a szülőkkel szorosán együttműködve, a családi nevelésre építve végezzük munkánkat. Kiemelten fontos számunkra, hogy a kisgyermek számára szeretetteljes, biztonságos, a gyermeki individuumszerűségét elfogadó légkört teremtsünk meg intézményünkben. Olyan családbarát bölcsődét kívánunk működtetni, ahol a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva, magas színvonalú és szakszerű pedagógiai munkával biztosítjuk a gyermekek harmonikus fejlődését. Az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetéssel és a szabadban való tartózkodás maximális kihasználásával járulunk hozzá a gyermekek életminőségének javításához.

2.2. Gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó egyéb szolgáltatások

Tagintézményünkben az alapellátás prioritása mellett családi nevelést támogató időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtunk a gyed-en, gyes-en lévő szülők gyermekei részére abban az esetben, amennyiben szabad férőhelyünk van.

Nyugodt, biztonságos környezetben, a kortársakkal való együttjátszás lehetőségét biztosítjuk szakszerű felügyelet mellett. A gyermekfelügyelet szolgáltatás során figyelembe vesszük a kisgyermeknevelés – gondozás szakmai alapelveit és gyakorlatát.

A gyermekeket a bölcsőde nyitvatartási idején belül, előzetes bejelentkezés után, szolgáltatási díj befizetése esetén fogadjuk. A szolgáltatás igénybevételének jelzése és lemondása, az igénybevételt megelőző munkanapon, reggel 9 óráig lehetséges. A szolgáltatást egy-egy órára, napra, alkalmanként vagy rendszeresen igénybe lehet venni. Igény szerint étkezési lehetőséget is biztosítunk, térítési díj ellenében.

A szolgáltatást a gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe, azonban a szülő nyilatkozatot tölt ki, hogy gyermeke egészséges. Célunk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat nálunk, ezért célszerű, ha az időszakos bölcsődei szolgáltatás igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszkoktatása.

3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői

3.1. Az Intézmény bemutatása

A Postakert Utcai Bölcsődét 1954-ben alapította a Magyar Gördülőcsapágy Művek.

Az épületet eredetileg is bölcsődének tervezték, belső elrendezését a kor szakmai követelményeinek megfelelően alakították ki.

A működési engedély kiadását követően az 1980-as évekig nem történt komolyabb változás, azóta azonban folyamatos az átalakítás, biztosítva ezzel a lehető legjobb ellátást a kisgyermek részére. A bölcsődét eredetileg 44 férőhelyesnek építették, de később 35- re csökkentették azért, hogy a gyermekeknek ideálisabb játék – és mozgástér jusson.

2010. szeptember 15-től tagintézményünk ismét 44 férőhelyes lett. Két gondozási egységen belül 4 csoportszobában látjuk el a gyerekeket. Mindkét gondozási egységben egy nagyobb (kb.: 45 m²-es 12-14 gyermekkel) és egy kisebb szoba (kb. 24 m²-es 8 gyermekkel) található.

A csoportszobák nevei:

- Csibe
- Napocska
- Micimackó és
- Katica csoport.

A csoportszobák berendezése régi stílusú, de megfelelő játékeszközökkel rendelkeznek, melyek a gyermekek széleskörű igényeinek kielégítésére alkalmasak. A csoportszobák esztétikus, vidám hangulata a kisgyermeknevelők szakmai munkáját tükrözi.

Az épülettel közvetlen kapcsolatban lévő fedett teraszunkon minden évszakban lehetőség nyílik a gyermekek szabad levegőn való tartózkodására. Az udvarunk szép, tágas, változatos mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt.

Tagintézményünk a város központjához közel, de még a kertéségi területen helyezkedik el. Környezete tiszta, nyugalmas. A városrész lakosságát, főleg a középréteg alkotja.

Mivel bölcsődénk Debrecen minden pontjáról könnyen megközelíthető és a vidéki buszpályaudvar is a közelben helyezkedik el, ezért az egész városból érkeznek hozzánk gyerekek. Tömegközlekedéssel és személyautóval is könnyen megközelíthetők vagyunk. Az intézmény

előtt több parkolóhely is rendelkezésre áll a szülők számára a reggeli érkezés és a hazamenetel idejére. A kerékpárral érkező szülők számára az intézmény udvarán kerékpár tárolási lehetőség is van.

Bölcsődénket a szülők leggyakrabban a munkahely és a lakóhelyük közelsége miatt választják, de visszajönnek testvér gyerekekkel is és az ismerősök, családtagok ajánlása is fontos számukra.

3.2. Személyi feltételek

Kollektívánk az elmúlt néhány évben folyamatos változásokon ment át. Ennek okai elsősorban költözések, nyugdíjba vonulások, pályaelhagyások, családalapítás. Helyükre fiatal, lelkes, gyermekcentrikus, lendületes, szakképzett, diplomás kisgyermeknevelők kerültek. Beilleszkedésüket, szakmai ismeretük és gyakorlati tudásuk elmélyítését több éves, akár évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkező kisgyermeknevelők segítik, akik szakirányú végzettséggel rendelkeznek.

Célunk, hogy néhány év alatt stabil, összeszokott kollektíva álljon rendelkezésre.

A 9 kisgyermeknevelőből 6 fő diplomás, 1 fő felsőfokú szakképesítéssel rendelkezik, 2 fő középfokú végzettségű.

A bölcsődevezető feladata a bölcsődei élet szervezése, a szakmai munka irányítása, az ezzel járó adminisztrációs feladatok elvégzése. Az ő munkáját segíti a bölcsődevezető-helyettes, aki szükség szerint a zavartalan gyermekellátás érdekében kisgyermeknevelői feladatokat is ellát.

Csoportonként 1-1 bölcsődei dajka segíti a kisgyermeknevelők munkáját. Feladatuk a környezet tisztaságának biztosítása, a szükség szerinti gyermekfelügyelet ellátása, a kisgyermeknevelők szakmai munkájához szükséges tárgyi feltételek biztosítása.

1 fő szakácsnő és 2 fő konyhai kiségitő a HACCP előírásai és az ételmezésvezető által előállított étlap alapján gondoskodnak a különböző korosztályú gyermekek igényeihez igazodó ételek elkészítéséről.

Bölcsődénk minden dolgozója rendelkezik a munkaköréhez előírt képesítéssel.

A mosoda és a varroda épülete 2014-ben lebontásra került, így jelenleg ilyen munkakörben dolgozó alkalmazott nincs tagintézményünkben. A varrónő az Áchim András Utcai Tagintézményből jön át bölcsődénkbe időszakonként a varrodai teendőket ellátni. A mosodai teendőket a Margit Téri Tagintézményben végzik el számunkra.

3.3. Tárgyi feltételek

Tagintézményünkben 44 férőhelyen, 2 gondozási egységben – mely 4 csoportszobából áll – végezzük a ránk bízott gyermekek szakszerű nevelését, gondozását. Mindkét gondozási egység egy nagyobb és egy kisebb csoportszobából áll. A nagyobb csoportszobák méretei 46m² és 56m² melyekben 12-14 gyermeket tudunk fogadni, a kisebbek 22m² alapterületűek, ahol csak 8 gyermeket tudunk fogadni. A csoportszobák adottságai kisebb nehézségek elé állítanak bennünket - pl.: a kisebb alapterületű szobák megfelelő berendezése, a csoportszobák beláthatósága – amit természetesen több éves szakmai tapasztalattal át tudunk hidalni.

A csoportszobák a gyermekek igényeinek megfelelő mennyiségű és minőségű játékkészlettel és berendezési tárgyakkal rendelkeznek. A játékokat a gyermekek számára könnyen elérhető magasságban, nyitott polcokon tároljuk, melyek így tevékenységre ösztönzik a gyermekeket. A különböző szerepjátékokban való elmélyülést, arra kialakított funkciószarkok biztosítják pl.: konyhasarok, fodrászsarok. A vizuális és finommotorikus képességek kibontakozását szolgáló eszközök pl.: ceruzák, kréták, rajzlapok, gyurma is folyamatosan a gyermekek rendelkezésére állnak. A csoportszobákban is igyekszünk megteremteni a nagymozgásos tevékenységek lehetőségét, melyhez bébitaxik, rollerek, egyensúlyfejlesztő játékok, guruló deszkák állnak rendelkezésre. A puhasarok képeskönyvek nézegetésére, az elvonulásra, a napközbeni pihenésre kínál alternatívát.

Minden csoportszobához tartozik egy gyermeköltöző, egy gyermekfürdőszoba és egy fedett terasz is, ami a játszóudvarhoz is kapcsolódik. A játszóudvarok nagysága ideális a gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítésére. Mindkét egységnek rendelkezésre áll külön homokozó, kellő mennyiségű játék és mozgásfejlesztő eszköz pl. rotikom, csúszda, motorok, színes hernyó alagutak, labdák, homokozó játékok, móka center. Természetesen az udvaron is lehetőségük van a gyermekeknek különböző szerepeket eljátszani, melyekhez megtalálják a szükséges eszközöket pl. babák, babakocsik, fűnyírók, főzősarok, szerszámoszláda.

A játékok tárolására szolgáló helyiség csak az „A” gondozási egység udvarán épült, így nehézséget jelent számunkra a játékeszközök megfelelő tárolása. Sajnos az udvarokon nem található pancsoló. A nagy melegben vizezőasztalok és párapapucs használatával próbáljuk kompenzálni a pancsoló hiányát. Szintén hiányzik az udvarokról a kinti gyermek WC, amire szükség lenne az udvaron való tartózkodás ideje alatt.

Babakocsitároló helyiség csak a „B” gondozási egység udvarán van, ami nem mindig elegendő.

A játékeszközök és berendezési tárgyak beszerzése során figyelünk azok minőségére, tartósságára, esztétikumára, hiszen csak így tudják hosszú távon használni a gyermekek. Tárgyi feltételeink Debrecen Város Önkormányzatának és a Debrecen Bölcsődés Gyermekéiért Alapítványnak köszönhetően tudnak fejlődni. Az alapítvány célja a bölcsőde berendezési tárgyainak és játékkészletének folyamatos bővítése, szükség szerinti cseréje, melyekkel igyekszünk egyre szebbé, esztétikusabbá és teljesebbé tenni bölcsődei környezetünket.

4. A bölcsődei nevelés-gondozás célja, alapelvei

4.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A család olyan egység, melynek jól megfigyelhető egyedi sajátosságai és működési szabályai vannak. A családlátogatások adják számunkra a legelső lehetőséget a családi háttér megismerésére, melynek során megfigyeljük a család működésének gyengeségeit, erősségeit. Az erősségekre építkezünk, a gyengeségeket (helytelen szokások, téves ismeretek) pedig igyekszünk finoman korrigálni, kompetenciahatárainkon belül. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a szülő és a kisgyermeknevelő között tartós bizalmi, partneri kapcsolat alakuljon ki.

4.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

„ A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. ”

Kisgyermeknevelőink folyamatosan figyelik a kisgyermek fejlődését. Amennyiben eltérést tapasztalnak, jelzik a szülő felé és javaslatot tesznek a megfelelő szakember felkereséséhez. A továbbiakban a pontos diagnózis ismeretében úgy végzik tevékenységeiket a gyermekkel, hogy támogassák a fejlődésben.

4.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Tagintézményünk ezt tiszteletben tartva, szorosan együttműködik a szülőkkel. Már a beszoktatás előtti családlátogatáson bepillantást nyerünk a gyermek családban betöltött szerepébe, a család nevelési módszereibe, érdeklődünk a gyermek szokásairól, napirendjéről, stb.. A beszoktatás első napjaitól tapasztalatokat gyűjtünk arról, hogy az otthoni nevelés-gondozás folyamata hogyan zajlik és azt figyelembe véve, az erősségeket tovább erősítve végezzük hivatásunkat. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők bekapcsolódhassanak a bölcsőde életébe. Közös programokat is szervezünk a kölcsönös tapasztalatcseréhez. Ennek érdekében évente többször szervezünk a szülőkkel közös programokat, pl.: szülőcsoportos beszélgetéseket, családi zenedélutánokat, gyermeknapot, ahol kötetlen formában nyílik lehetőség a szülő és kisgyermeknevelő közötti tapasztalatcserére.

4.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden gyermek külön személyiség, akiknek biztosítanunk kell a személyiségük kibontakozását. A nevelési-gondozási műveletek és a szabadjáték tevékenység során egyaránt egyénre szabottan, fejlettségüknek és érdeklődési körüknek megfelelően biztosítjuk a feltételeket, vagy segítjük őket. Tesszük ezt úgy, hogy közben a gyermek személyiségét tiszteljük, szeretjük, elfogadjuk.

Figyelünk a gyermekekre és a családra, elfogadjuk és tiszteletben tartjuk nevelési-gondozási tevékenységünk során a vallási, etnikai különbözőségeket. Ezáltal a gyermek is megtanul elfogadóbb lenni mások kultúrája és hagyományai iránt.

4.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki egész személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és családjára. Kisgyermeknevelőink a bölcsődei nevelés szakemberei, akik személyiségükkel, nevelői attitűdjükkel mintát nyújtanak a családok és a kisgyermek számára. Személyes példájukkal kölcsönös tiszteletre, egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására nevelnek. Megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű kommunikációs készséggel, elhivatottsággal, empátiás készséggel rendelkeznek. A kisgyermek és szülei felé megfelelő magatartással, kommunikációval és megjelenéssel fordulnak. Mindezen pozitívumok

biztosítása érdekében a kisgyermeknevelő felelősséggel tartozik szakmai tudása szinten tartásáért, fejlesztéséért.

4.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A gyermek csak akkor érzi jól magát az adott környezetben, ha személyi- és tárgyi környezete állandó, amit tagintézményünk a „saját” kisgyermeknevelő-rendszerrel, a csoport- és helyállandósággal tud biztosítani. Az érzelmi biztonság alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. Folyamatos napirendünk segítségével megfelelően tájékozódnak a kisgyermek az időben, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések pedig stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események során.

A biztonságos, szeretetteljes környezetben a kisgyermek jól érzi magát és szeret bölcsődébe járni.

4.7. Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelés bármely területét nézzük, nagyon fontos a fokozatosság. A bölcsődében a szülővel történő beszoktatástól kezdve végig, minden csak lassan és lépésről-lépésre történik a gyermekhez igazodva.

Az új helyzetekhez való alkalmazkodás, az önállóságra nevelés pl.: étkezésnél, kézmosásnál, öltöztetésnél, a szobatisztaságra nevelésnél, minden erre épül. Alkalmazása segíti a helyes szokások kialakítását is.

4.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

Minden gyermek külön egyéniség, akinek más az igénye, személyisége, fizikai és mentális fejlettsége. Kisgyermeknevelőink ezt figyelembe véve fordulnak minden gyermek felé.

Felismerik az egyénben rejlő képességeket, a kiemelkedő fejlődést és a rendkívüli képességeket és tudatosan segítik azok kibontakozását. Odafigyelnek a kisgyermek fejlődésében a megtorpanásokra, lemaradásokra és segítenek a gyermekeknek és a szülőknek ezek korrigálásában és kiküszöbölésében. A gyermek fejlődését mindig saját magához képest értékelik, reálisan és szakszerűen elemzik és ehhez igazodva tűzik ki célul az újabb fejlődési állomás elérését.

4.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetekben a kisgyermeknevelők bizalmi kapcsolatot alakítanak ki a gyermekekkel, amelyben nevelés is folyik. A nevelés lehetőségei azonban nem csak erre korlátozódnak, hanem a bölcsődei élet minden területére. A gyermeki önállósodási folyamatot nagyban elősegíti a gondozási feladatok végzése, melyet eleinte teljes mértékben a kisgyermeknevelő végez, majd lassan bevonja a bölcsődéseket is a feladat elvégzésébe.

Folyamatos pozitív visszajelzésekkel segítjük a kisgyermeket abban, hogy megőrizze az önállósodási folyamathoz, a tevékenységek végzéséhez a kedvet, a kitartást.

4.10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A kora kisgyermekkor kiemelt jelentőségű, hiszen ebben a korban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák. Kisgyermeknevelőink biztosítják, hogy a gyermekek minél több élményhez jussanak, sokrétű tapasztalatokat szerezzenek. Kielégítjük kíváncsiságukat, segítünk átélni a spontán, játékba ágyazott tanulás örömét. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy önállóan próbáljanak meg feladatokat megoldani, hogy tapasztalatszerzés útján ismerjék meg saját képességeiket.

Természetesen eközben nem hagyja magára a kisgyermeknevelő a gyermeket. Ha elakad, segítséget nyújt tevékenységei során. Biztosítja közben a megfelelő időt, helyet, nyugodt légkört, empatikus odafordulást. A kisgyermekes gyakori dicsérete, ösztönzése nagyon fontos, hiszen ez által kap nagyobb kedvet a feladatok önálló elvégzésére.

5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma

5.1. Gyermekkép

Gyermekképünk a kiegyensúlyozott, harmonikusan fejlődő kisgyermek, aki felszabadultan és változatosan tudja mozgásigényét kielégíteni. A mozgás adta örömforrás által pszicho-szomatikusan egészséges, nyitott a környezetére és könnyebben kezeli a konfliktus helyzeteket. A mozgás fejleszti az önbizalmat és a „képes vagyok rá” érzést, a kitartást, ami a későbbi életkorra is nagy hatással lesz. Elégedettek akkor lehetünk, ha az óvodába távozott bölcsődéseink elsajátították az egészséges mozgáskultúrát és a későbbiekben is igényük lesz erre az életformára.

Mottónk:

„Ha nem repülhetsz, fuss! Ha nem futhatsz, menj! Ha nem mehetsz, csússz! De bárhogy is legyen: mozogj!” / Ifj. dr. Martin Luther King /

5.2. Bölcsődei nevelés feladata

A bölcsődei nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermekes napközbeni ellátása 20. hetes kortól óvodába távozásig.

Feladataink:

- a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, az optimális fejlődés biztosítása,
- harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával,
- fizikai-, és érzelmi biztonság megteremtése,
- szabadjáték tevékenység biztosítása,
- tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása,
- helyes viselkedési minták nyújtása,
- a szocializáció lehetőségeinek megteremtése és a pozitív „én”- kép erősítése.

5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A családokkal való kapcsolattartás lehetőséget biztosít arra, hogy megteremtjük a közös nevelés összhangját. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében egyenrangú felekként, a kölcsönös bizalomra építve dolgozunk. Szoros együttműködéssel, folyamatos kommunikációval erősítjük a szülői kompetenciát. A kisgyermeknevelő szakemberként adja át ismereteit a gyermekneveléssel, a gyermek fejlődésével kapcsolatban. A napi szintű beszélgetések, családi programok, lehetőséget biztosítanak arra, hogy megismerjük a család erősségeit és erre építve támogassuk őket.

5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Munkánk során megteremtjük az egészséges testi és lelki fejlődéshez szükséges biztonságos környezetet. Figyelemmel kísérjük a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítését, segítjük az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulását pl.: szobatisztaságra nevelés, a kézmosás fontossága stb.

Élelmezésvezetőnk előírásai alapján biztosítjuk az egészséges táplálkozást /sok zöldség, gyümölcs, kevés cukor, só, stb. / Az életkori sajátosságok figyelembe vételével az évszaknak, korcsoportnak megfelelő napirendet alakítunk ki. Rendszeresen látogatjuk a gyerekekkel a sószobát, amivel megelőzhetjük a felső légúti megbetegedések kialakulását, illetve csökkenthetjük a betegség lefolyásának időtartamát. Biztosítjuk a mindennapi rendszeres mozgást.

5.2.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Igyekszünk bölcsődénkben olyan derűs légkört kialakítani, hogy már az adaptációval járó nehézségeket is minimalizáljuk, melynek alapja a szülővel történő fokozatos beszoktatás. A kommunikációval érzelmi biztonságot nyújtunk, derűs, szeretetteljes légkört teremtünk és tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit (pl.: egységes szabályok és nevelési elvek kialakítása, pozitív példamutatás).

A kisgyermekeket gyakran dicsérjük, ösztönözzük, ezáltal kapnak nagyobb kedvet a feladatok elvégzéséhez. Személyes példánkkal kölcsönös tiszteletre, egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására nevelünk. Az egymás felé irányuló kommunikációjukat ingergazdag környezettel biztosítjuk.

5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Az érdeklődés fenntartásának érdekében olyan nyugodt környezetet alakítottunk ki, amelyben a gyermek elmélyedhet az újonnan szerzett élményeiben. Biztosítjuk a gyermek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő tevékenység lehetőségét, melynek során tapasztalatokat szerez saját magáról és az őt körülvevő környezetről. A közös tevékenységek során viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk a gyerekeknek, segítjük az önálló döntésre, választásra való képesség fejlődését. Támogatjuk a kreativitásukat, az önálló

aktivitásukat, odafigyeléssel ösztönözzük az önkifejezés alakulását. Segítünk az élmények és a kudarcok feldolgozásában. A gyermek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, támogatjuk, elakadás esetén segítünk.

6. Kiemelt szakmai célkitűzések

*„ A mozgás sok mindenre orvosság, de nincs olyan gyógyszer, ami a mozgást helyettesítené.”
/Görög mondás/*

Kisgyermekkorban legnagyobb a mozgás jelentősége, hiszen a mozgás a személyiség valamennyi szegmensét fejleszti. Mindent mozgásba ágyazva tapasztal meg a gyermek, a játékon keresztül ismeri meg önmagát, társait és az őt körülvevő világot. A mozgás élménye segíti énképének formálódását. A stabil, jól megalapozott nagymozgásra épül a finommotorikus mozgás, valamint ez a beszéd kialakulásának egyik alappillére is. A szabad mozgás feltételeinek megteremtését nem lehet napi néhány perces játékos tornával helyettesíteni. Sok a bérházban élő gyermek, nekik nincs igazán lehetőségük a nagymozgásra, ezért tagintézményünk kiemelt feladatává tette a nagymozgás fejlődésének támogatását.

Mindenki által ismert tény, hogy a zenei nevelés hatásai túlmutatnak a zenei fejlesztésen. A gyermekek mozgásfejlődésének folyamatába már jóval az óvodáskor előtt beépülnek a zene által kiváltott ösztönös, ritmikus mozgások. Kodály Zoltán írja, hogy *„A gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és testmozgás szerves kapcsolata: énekes játék a szabad ég alatt, ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme.”*

Célunk és kiemelt feladatunk az egészség megtartása, megszilárdítása, a szervezet egészséges fejlődésének elősegítése és a mozgásműveltség fejlesztése. A mozgásigény és a mozgáslehetőségek életkoronként és fejlődési szakaszonként változnak. A mozgásfejlődést az idegrendszer érése befolyásolja. Az érés iránya kefalokaudális, vagyis először a fejhez közelebbi izomcsoportok kezdik el működésüket, majd a fejlődés fokozatosan halad a végtagok felé. A végtagoknál a fejlődés iránya a kar nagymozgásaiból indul és a kéz finomabb mozgásai felé halad, ill. az alsó végtagoknál a combtól a lábfej irányába terjed.

A gyermek fejlődése, ill. fejlettsége teljes mértékben annak a függvénye, hogy az érési folyamatban hol tart az idegrendszere és testének többi része. Addig nem tud megtanulni járni, amíg idegrendszere, izmai és ízületei nem érték el az ehhez szükséges érettséget.

A mozgáskultúra fejlesztése során hangsúlyozzuk a zene és a ritmus fontosságát. Hatása nem csak a szép beszéd kialakulásában alapvető, de a mozgásfejlődésben is fontos szerepe van a korai mondókázásnak, térden lovagoltató versikéknek, hőkögtetőknak. A beszéd alapeleme a ritmus, ezért a ritmusos mondókák segítik a beszéd belső ritmusának kialakulását. Minél többet mondókázunk a gyermekekkel, annál biztosabban előzhetjük meg a beszédhibák kialakulását.

A fejlődés menete egyéni, tehát nem avatkozhatunk bele, de ez nem azt jelenti, hogy nincsenek feladataink a fejlődés feltételeinek megteremtésével. A figyelem és tanulási zavarok, a viselkedési problémák, a mozgásfejlődés során kimaradó mozgásformák hiányára

vezethetők vissza. A mozgásfejlődés szakaszait nem célszerű siettetni, hagyni kell, hogy a gyermek kiélvezze és a saját tempójában tapasztalja azt meg.

A mozgásfejlődés során egyetlen mozgásforma sem maradhat ki. Fontos, hogy ne előzze meg egyik mozgás sem az időben előtte állót!

A mozgásfejlődés helyes sorrendje a következő: háton fekvés → spontán oldalra fordulás → hasra fordulás → hasról - hátra fordulás → kúszás → mászás → hason fekvésből ülés → felállás → járás.

A különböző mozgások előkészítéséhez segítséget nyújthatunk a gyermeknek. A kúszás előkészítésekor például érdemes úgy elhelyezni a hason fekvő gyermek elé a játékokat, hogy azt ne érhesse el, ezzel is ösztönözve őt arra, hogy eljusson céljáig.

A különböző mozgások közül a mászásnak van kiemelkedő szerepe, hiszen a váltott kéz-láb mozgás hiányában zavar jelentkezhet az agyféltekék koordinációjában. Ennek következménye lehet a később bekövetkező figyelemzavar, vagy betűtévesztés. Hagyjuk tehát a gyermeket szabadon mozogni, engedjük, hogy megismerje testének, képességeinek határát, lehetőségeit! Segítsünk megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy a kisgyermek különböző mozgásformákkal ismerkedhessen meg, hiszen így növelhetjük önbizalmát, mozgása ügyesedni, koordinálódni fog.

Céljaink megvalósításához az alábbi eszközöket és lehetőségeket használjuk fel:

A mozgás alapvető igény és örömforrás. A gyermekek mozgásigénye igen nagy, mozgásuk összerendezetlen, túlmozgás jellemzi, ami kedvez annak, hogy folyamatosan fejlődjön izom – és csontrendszere, ereje, mozgáskoordinációja. A bölcsődében a gyermekek egyszerű mozgásformákat végeznek játékos utánzással, melyek több izomcsoportot mozgatnak meg egyszerre. Ennek lehetőségét biztosítjuk a szobában és az udvaron egyaránt. Mennyiségében és minőségében változatos mozgásfejlesztő játékokat nyújtunk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségüket, érdeklődésüket, mozgásigényüket.

Szeretnénk lehetővé tenni a gyerekek számára, hogy több és változatosabb játékeszközön gyakorolhassanak. A játékok sokféleségével, a választási lehetőségek megadásával ösztönözzük őket. Folyamatosan figyeljük, hogy milyen mozgásformákat gyakorolnak szívesen.

Tájékozódunk különböző fórumokon, (katalógusok, szaklapok, internet, szülői javaslatok) hogy milyen új játékeszközök megvásárlásával tudnánk a gyermekek mozgásigényét a legjobban kielégíteni és azokat melyik korcsoporthoz tudnánk beilleszteni.

Mindkét gondozási egység udvarán készültek füvesített dombok, amelyek lehetőséget adnak a gurulásra, ezen kívül gyakorolhatják rajta a le és – felmásztást. Az udvarunk nagy, füvesített terület, ideális hely a futkározásra, labdajátékokra. A labdajátékok a különböző méretű, anyagú és felületű labdákkal az ügyesség, szem-kéz koordináció, figyelem összpontosítás eszközei.

Az udvaron a talaj sokfélesége is segít a különféle járási technikák elsajátításában, ezért van bölcsődénk játszó udvarán homok, beton, füves rész és domb is kialakítva, a le és felmászáshoz, járáshoz és futáshoz.

Az egyensúly fejlesztéséhez különböző méretű folyami köveket, tölcseréket, futóbicikliket, bújócska résszel kombinált csúszdákat, mászó alagutat, négykerekű gördeszkákat és különböző méretű billenő hintákat is vásároltunk.

A billenő rácshintában a gyermekek kedvükre egyensúlyozhatnak karjukat széttárva, vagy átgyalogolnak rajta, mint egy hídon. Azok a gyermekek, akik cipő nélkül végzik a gyakorlatokat, - amivel stimulálni engedik a talpban lévő idegvégződéseket - egyensúlyozásuk még inkább finomodik. A billenő rácshinta használatának egyensúlyérzék fejlesztő szerepe van, aminek használata nagymértékben járul hozzá az idegrendszer fejlődéséhez.

Az egyensúlyozó tölcser használata közben érdemes megfigyelni a gyermekek reakcióját, miközben az egyensúlyozó tölcser által előidézett váratlan, bizonytalan billegő állapotot megtapasztalják. Vannak gyermekek, akik nem hajlandóak bemászni az eszközbe, vannak viszont, akik legszívesebben abban töltenék a napjukat. Az intenzív forgó mozgás végzése után tisztán láthatóvá válik, hogy kialakult-e már a gyermek mozgásészlelése, szédül-e, vagy úgy száll ki a tölcserből, mintha semmi nem történt volna. Az egyensúlyozó (Ayres) tölcser használatának egyensúlyérzék fejlesztő szerepe van, aminek használata szintén hozzá járul az idegrendszer érésehez.

A gyermekek egyik nagy kedvence a mászó alagút, mely mozgásfejlesztő eszközbe a gyermek egyedül, vagy társaival is bemászhat. Vannak olyan gyermekek, akik egyáltalán nem hajlandóak bemászni az alagútba, (ennek egy lehetséges oka valamilyen negatív élmény) ilyenkor gyakran elegendő az, ha egy labdát begurítunk, majd az alagút túloldalán várjuk a gyermeket.

Akár kültéren, akár a csoportban tevékenykednek a gyerekek, egyaránt mókás mozgásforma az akadálypálya. A rendelkezésre álló hely méretétől függően helyezünk el akadályokat egymástól közelebb vagy távolabb. Ez nagyon összetett, a nagyizmokat jól megmozgató gyakorlat.

Kreatív nagymozgáshoz segítségünkre lehet az aszfaltkréta. A gyerekekkel közösen nagy rajzokat készítünk, amit nem tud egyhelyben ülve megrajzolni. Előre megtervezett alakzatokkal még mászó ösvényt is rajzolhatunk. Ha kar- vagy lábnyújtásnyi távolságra köröket és négyzeteket rajzolunk, a végén versenyt rendezhetünk, hogy ki tudja hamarabb megtenni az utat négykézláb, ki tud átugrani egyik alakzattól a másikba.

Biztosítjuk a gyermekek számára a nagymozgásos, szaladgálós játékokat eszköz nélkül is, (szükség szerint a kisgyermeknevelő részvételével) mert a gyermek sohasem ugrál feleslegesen. Az ugrálás önfeledt játéka mögött a testsúly és a végtagok növekedéséből származó állandó „egyensúly-kiigazítási kényszer” húzódik meg.

A mozgásfejlődés támogatásához segítségül hívjuk a mondókákat, énekeket. A zenei képességfejlesztés is játékos módon történik. A gyermekek játékosan szereznek ismereteket, játékosan fejezik ki érzéseiket, játékkal gyűjtik élményeiket. Fontosak és egész életre meghatározóak az ölbeli, ringató mozdulatokkal kísért játékok, altatók, simogatók, hintáztató, lovagoltató, sétáltató játékok, ritmusos mondókák, amelyek végig kísérik a kisgyermek életének történéseit és pótolhatatlan élményt adnak. Azok a gyermekek, akik sok „ringató” ingert kapnak, gyorsabb mozgásfejlődésen mennek át. Ezek fejlesztése kiemelt szakmai feladatunk.

A mondókával kísért mozgásfejlesztést már egészen kicsi korban el lehet kezdeni. A felnőttek szavait a kisgyermek először a beszéd dallamából, hanglejtéséből érti meg. A kisgyermek első beszédkísérletei is közelebb állnak a zenéhez, mint a beszédhez (ezek gyakran hangutánzó szavak).

A zene örömét főleg a dalok szövegének csengése, játékos hangzása adja, nem pedig a szavak értelme. A gyermekek a zenét mozgásukkal is kísérik. Fontos szem előtt tartanunk, hogy a gyermekek elsődleges tanulási forrásai az utánzás és az ismétlés, ezért roppant nagy jelentőségű, hogy mi, felnőttek hogyan végezzük ezeket a mozdulatokat, valamint hogy elég ismétlési lehetőséget nyújtunk-e neki a játék során. Az aktualitásnak megfelelően külön faliújságon helyezük el ezeknek a mondókáknak a szövegét és a hozzá kapcsolódó mozdulatsorok leírását. A szülők nagy örömmel nézegetik ezt, hiszen az otthon töltött idő alatt a kisgyermekek gyakran felelevenítik a bölcsődei élményeiket és így a szülők is be tudnak kapcsolódni játékukba.

Szeretnénk a szülők szemléletén változtatni, - természetesen a kompetencia határainkat betartva- és rámutatni arra, hogy az együtt töltött mozgás, akárcsak pl.: babakocsi nélkül, sétálva együtt érkezni vagy hazamenni nem csak fizikai jótékony hatással bír, hanem a szülő-gyermek kapcsolat elmélyülésén kívül segíti pl.: a megismerési folyamatokat is.

Ehhez szükséges, hogy minél több időt töltsünk együtt, ezért is szeretnénk egyre több családi napot vagy délutánt szervezni és azokat aktívan eltölteni egymással a már ismertetett kiemelt célunk figyelembe vételével. Ezeket tudatos tervezés mentén szervezzük és időpontjai az éves munkatervben kerülnek rögzítésre.

7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

Annak érdekében, hogy az ellátás magas színvonala folyamatosan biztosított legyen, szükség van a kisgyermeknevelőink folyamatos továbbképzésére, új ismeretek megszerzésére.

Ezek módjai:

- A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet értelmében továbbképzési kötelezettsége van minden szakembernek, aki személyes gondoskodást végez, így nekünk, kisgyermeknevelőknek is. Ennek teljesítése érdekében, aktívan részt veszünk szakirányú továbbképzéseken, szakmai tréningeken.
- A házi továbbképzések alkalmával az éppen aktuális témaköröket dolgozzuk fel és a kiemelt szakmai célunkra fókuszálunk. (pl.: szakkönyvekből, vendég előadó által)
- A szaktanácsadót olyan témakörökben szeretnénk felkérni egy-egy előadásra a bölcsődénkben, ami a mindenkori aktualitásokat felfoel. (pl.: a dokumentációval kapcsolatban, szakmai és jogszabályi változásokról, a pedagógus életpályával kapcsolatban, stb.)
- Részt veszünk a bennünket érintő konferenciákon, előadásokon, pl.: kisgyermeknevelők szimpóziuma, szakmaközi megbeszéléseken. Az előadáson résztvevők házi továbbképzés keretén belül számolnak be a hallottakról
- Önképzésben való segítségnyújtás folyamatos szakirodalom vásárlással, internet hozzáférési lehetőséggel valósul meg.

8. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Családok

A bölcsőde-szülő kapcsolata többféle lehet, az igazi hatékonyság érdekében, az együttműködésre törekvő, partnerségre épülő, segítségre, támogatásra szolgáló formákat kell előnybe részesítenünk. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő, még a bölcsődei beszoktatás előtt vegye fel a kapcsolatot a családdal, a családlátogatás során nyerje el bizalmukat. A szülő partnernek tekintve érezze, hogy együttműködésre törekszünk a gyermek nevelése gondozása érdekében. Ahhoz, hogy szakmai munkánk elismert legyen a családok által, törekszünk arra, hogy a szülő bepillantást nyerjen a bölcsőde életébe, a mindennapi apró tevékenységekbe, láthassa a tervszerű, átgondolt nevelés egyéni igényekhez való alkalmazkodás lehetőségeit. A nevelési év során a családlátogatás, beszoktatás, szülői értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések, egyéni elbeszélgetések, családi délutánok alkalmával vonjuk be a családokat a bölcsőde életébe.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye tagintézményei

Fontosnak tartjuk, hogy a Debrecen város bölcsődéit igénybe vevő gyermekek, egyformán magas színvonalú bölcsődei ellátásban részesüljenek. Ennek érdekében támogatjuk azt a kezdeményezést, hogy a különböző tagintézményekben dolgozók betekintést nyerjenek a magas szakmai színvonalon dolgozó kollegák munkájába és a jó gyakorlatot átvéve tovább növeljék szakmai munkájuk minőségét. Szívesen veszünk részt az Intézmény által szervezett közös szakmai programokon, kirándulásokon. Kiemelt kapcsolatot szeretnénk tartani a Faraktár utcai bölcsőde kollektívájával.

Óvodák

Kiemelt kapcsolatunk a Szoboszlói úti, a Széchenyi úti, a Közép utcai és a Bajcsy Zsilinszky utcai óvodákkal van.

Az óvodavezetők, az óvodai beiratkozást megelőzően tájékoztatják a szülőket a lehetőségeikről, segítséget adnak az óvodaválasztásban. A leendő óvónők a nyári zárás előtt meglátogatják azokat a gyerekeket, akik hozzájuk mennek óvodába, megkönnyítve ezzel is a bölcsődés gyerekek zökkenőmentes óvodai beilleszkedését. Decemberben a mi kisgyermeknevelőink látogatják meg azokat a gyerekeket, akik az ő saját csoportjukba jártak.

9. A tájékoztatás helyi módja

A bölcsődénk iránt érdeklődő személyek az Intézmény honlapján (www.debrecenibolcsik.hu) tudnak információt szerezni. Itt megtalálják a legfontosabb tudnivalókat, naprakész aktualitásokat és fényképek segítségével bepillantást nyerhetnek a bölcsődei életbe. Itt jutnak információkhoz a nyílt napok időpontjairól a felvételi eljárás

idejéről és rendjéről. A bölcsődei beiratkozás május vége-június eleje. Ekkor a szülők írásban (házirend) és szóban (személyes beszélgetés) is tájékoztatást kapnak. Nagyon fontos számunkra a jó partneri kapcsolat a szülőkkel. Tudjuk, hogy milyen meghatározó az első benyomás. A szülők, a kisgyermeknevelőkkel az első szülői értekezleten ismerkednek meg, ezt követi a családlátogatás, amely során még többet tudnak meg a bölcsődei életről. A bölcsődébe járó szülőket a kisgyermeknevelők naponta tájékoztatják szóban (elsősorban hazamenetelkor) a bölcsődei eseményekről. Ezeken kívül több formában is tájékoztatják a szülőket: családi füzet, az átadóban található hirdető táblák, egy-egy program tematikus plakátja. A szülőknek lehetőségük van időpont egyeztetést követően egyéni beszélgetésre a kisgyermeknevelőkkel vagy a bölcsődevezetővel. A nevelési év folyamán az érdeklődő családok, egyéni időpontegyeztetést követően, bármikor meglátogathatják bölcsődénket, bepillantást nyerhetnek a csoportok életébe.